

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕФОРМУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ
СИСТЕМ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти магістр
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
освітня програма «Економіка та економічна політика»
спеціалізація _____
вид дисципліни обов'язкова
факультет економічний

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету Протокол № 6 від 27.08.2022

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Д.е.н., проф. Ганна КОЛОМІЄЦЬ професор закладу вищої освіти кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол № 11 від 29.06.2022 р

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

(підпис) Андрій ГРИЦЕНКО
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми бізнес адміністрування

Гарант освітньої-професійної програми

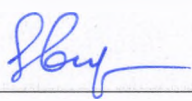

(підпис) Світлана ТЮТЮННИКОВА
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 9 від 30.06.2022

Голова навчально-методичної комісії економічного факультету

(підпис) Вікторія ЄВТУШЕНКО
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕФОРМУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ» складена відповідно ОПП магістра «Економіка та економічна політика», спеціальність 051 «Економіка».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: формування системи теоретичних знань, практичних навичок і фахових компетентностей стосовно процесу реформування господарських систем.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни розвиток компетентностей щодо:

- ЗК1.Здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК8.Здатності проводити дослідження на відповідному рівні.
- СК1.Здатності застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
- СК3.Здатності збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
- СК6.Здатності формувати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
- СК8.Здатності оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
- СК10.Здатності до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

зокрема

- Формування розуміння реформування господарської системи як інституційних перетворень;
- Опанування методами розробки реформ;
- Вироблення умінь аналізувати процес здійснення реформи.

1.3. Кількість кредитів 3 кр.

1.4. Загальна кількість годин 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й,	
Семестр	
3-й	
Лекції*	
18 год.	
Практичні, семінарські заняття*	
10 год.	
Самостійна робота*	
62 год.	
Індивідуальні завдання	
30 год.	

*Розподіл на лекції, практичні заняття, самостійну роботу може змінюватися в межах 10% загальної кількості годин в залежності від зміни графіку навчального процесу внаслідок святкових і вихідних днів, а також з метою врахування особливостей засвоєння матеріалу конкретною групою студентів для досягнення запланованих результатів навчання.

1.6. Заплановані результати навчання:

- 1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
а саме:

знати:

- зміст, основні методи і алгоритми реформування господарських систем

вміти:

- виокремити чинники, що впливають на здійснення реформ господарських систем,
- структурувати і оцінити витрати реформування господарських систем,
- визначити пастки реформування господарських систем.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Теорія і практика реформування господарських систем

Тема 1. Методологія дослідження реформ.

Тема 2. Реформи в системі інституційних перетворень.

Тема 3. Стратегії реформ.

Тема 4. Витрати реформ.

Тема 5. Пастки інституційних перетворень.

Тема 6. Реформування окремих сфер і галузей.

Тема 7. Оцінювання результативності реформ.

Тема 8. Компаративний аналіз господарських реформ постсоціалістичних країн.

Тема 9. Навчальна-дослідна конференція-тренінг «Актуальні траєкторії реформування сучасної господарської системи»

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1.	60	18	10			32
Тема 1.		2	2			
Тема 2.		2				
Тема 3.		2				
Тема 4.		2	2			
Тема 5.		2				
Тема 6.		4	2			
Тема 7.		2				
Тема 8.		2				
Розділ 2.						
Тема 9.	30		4			30
Усього годин	90	18	10			62

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологія дослідження реформ.	2
2	Реформи в системі інституційних перетворень	

3	Стратегії реформ.	
4	Витрати реформ.	2
5	Пастки інституційних перетворень	
6	Реформування окремих сфер і галузей	2
7.	Оцінювання результативності реформ.	
8.	Компаративний аналіз господарських реформ постсоціалістичних країн.	
9	Навчальна-дослідна конференція-тренінг «Актуальні траєкторії реформування сучасної господарської системи» Захист НДЗ	4
		10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання теми 1,2 та 3.	8
2	Опрацювання теми. 4 та 5.	8
3	Опрацювання теми 6.	4
4	Опрацювання теми	4
5	Підготовка індивідуального дослідного завдання	30
	Підготовка презентації і звіту	8
		62

6. Навчально - дослідне завдання

Для виконання НДЗ необхідно відповідно до теми дипломної роботи запропонувати тему дослідження.

Дослідження обсягом 30 сторінок. повинно містити:

Вступ

Розділ 1. Методологічні основи дослідження проблеми.

Розділ 2. Розгляд теми змістовно.

Висновки.

Список джерел (не менше 20)

Теми:

1. Економічна безпека в процесі реформування господарської системи
2. Реформа господарської системи як засіб регулювання міграційних процесів (Реформування процесу регулювання міграційних процесів)
3. Монетарна політика як засіб реформування господарської системи.
(Зміни монетарної політики в процесі реформування господарської системи)
4. Вплив діджиталізації на процес реформування господарської системи.
5. Напрями реформування продовольчого комплексу як засіб підтримання національної безпеки.

6. Вплив світового фінансового ринку на реформування національної господарської системи.
7. Напрями реформування господарської системи для зменшення сучасних форм безробіття.
8. Напрями реформування господарської системи для зменшення бідності.
9. Трансформація економічної політики держави в процесі реформування господарської системи.

7. Методи навчання

Упорядкування взаємодії в процесі опанування дисципліни «B2B Маркетинг» спрямованої на досягнення поставлених цілей та запланованих результатів здійснюється переважно інтерактивними методами.

Застосовуються комплекс засобів інформаційно-рецептивного, репродуктивного, проблемного, пошукового, дослідницького характеру. 8/

8. Методи контролю

Засвоєння

- теми (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей,
 - розділів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях.
- Передбачено застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:
- підготовка рефератів і їх обговорення
 - виконання семестрової роботи в формі ІНДЗ і її захист

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенні на іспиті. Оцінка успішності студента з дисципліни виставляється за багатобальною шкалою і складається з суми балів поточної успішності (максимально 60 б. = 35 б. 1 Розділ + 25 б. (інд. завдання)) і екзаменаційної оцінки (максимально 40 б.)

9. Схема нарахування балів

Розділ 1								Розділ 2	За чотирирівневою шкалою	Σ
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
35б. (минимально 15б.)								25(мин 15б.)		

T1, T2 ... T7 – теми розділів

Умова допуску студента до підсумкового семестрового контролю – 30 балів за поточним контролем.

Умова допуску студента до підсумкового семестрового контролю – виконання індивідуального – дослідного завдання.

Шкала оцінювання роботи підсумкового семестрового контролю

№ питання	1	2	Разом
Кількість балів	20	20	40

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, здатності осмислити зміст теми, вироблених навичок проведення дослідної роботи, умінь публічно представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

- суб'єктне усвідомлення змісту;
- термінологічна коректність;
- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень.

Критеріями оцінювання виконання дослідного завдання студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з джерелами інформації, складання плану, конспекту, вміння користуватися бібліотекою)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових вмінь застосовувати на практиці набуті знання:

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	За чотирирівневою шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

Національна рада реформ <http://www.reforms.in.ua/ua/storinka/nacionalna-rada-reform>

Допоміжна література

1. Daron Acemoglu, James A Robinson. Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty — 544 p.
2. Daron Acemoglu, James A Robinson. The narrow corridor: States, societies, and the fate of liberty – 542 p.
3. Норт Дуглас. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії. - Джерело: <https://nashformat.ua/authors/duglas-nort-books>— 44 p.
4. Hedlund S. (2011) Invisible Hands, Russian Experience, and Social Science: Approaches to Understanding Systemic Failure. New York: Cambridge University Press.
5. Polterovich V.M. (2001) Institutional Traps // The New Russia: Transition Gone Awry. Eds. Klein L.R., Pomer M. Stanford University Press.- 424 c.

6. Райнерт Е.С. Як багаті країни стали багатими... І чому бідні країни залишаються бідними.- 2019 —416 с.
7. Коломієць Г. М., Алієва Е. І. Соціальний капітал як актуальний чинник антикризового розвитку господарської системи БІЗНЕС ІНФОРМ №11-2016 с.19-23
8. Коломієць Г.М., Глушач Ю.С. Цифрова економіка: контрверсійність змісту і впливу на господарський розвиток.- Бізнес-інформ.- 2017, №7. С.137-143. **index Copernicus**
9. Коломієць Г. М., Зарецька Л. М. Громадянське суспільство як драйвер господарських трансформацій: методологічний аспект .- Бізнес-інформ.- 2017, №12. С 13-18. **index Copernicus**
10. Коломієць Г.М., Калініченко Ю.Д., Меленцова О.В. Актуальні чинники розвитку національних конкурентних переваг Бізнес інформ. - 2017, № 1. С.8-14. **index Copernicus**
11. Коломієць Г.М., Глушач Ю.С. Еволюція інституту рейтингування в механізмі господарських трансформацій.- Проблеми економіки. – 2018, № 3 (37). С. 165 – 170. **index Copernicus**
12. Коломієць Г.М., Глушач Ю. С. Амбівалентність рейтингування в умовах сучасних господарських трансформацій . - Бізнес інформ №11, 2018. С.34-41. **index Copernicus**
13. Коломієць Г.М., Меленцова О.В., Гузєнков Ю.Г., Дідорчук І.Л. Кластери в маркетинговій стратегії місцевого самоврядування в умовах децентралізації.-«Проблеми економіки» 2019, №2. С.89-95. **index Copernicus**
14. Коломієць Г.М., Меленцова О.В., Череди́ченко А.П. Рентоорієнтована поведінка як перешкода посткризового господарського розвитку Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка» №17(45), 2020.С.16-21 **index Copernicus**
15. Коломієць Г.М., Меленцова О.В, Череди́ченко А. П. Кризовий маркетинг – імператив відновлення бізнесу. «Інвестиції: практика та досвід» №15-16,2022. С.22-28. **index Copernicus**

10. Джерела аналітичної інформації

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт Головного управління статистики у Харківській області [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://kh.ukrstat.gov.ua/>
3. РБК-Україна Інформаційне агентство [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.rbc.ua/>
4. Реформи в Україні: експертна оцінка [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://dif.org.ua/article/reformi-v-ukraini-ekspertna-otsinka_2019_2020_2021

5. Реформи в Україні: громадська думка населення [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://dif.org.ua/article/reformi-v-ukraini-gromadska-dumka-naselennya-2019>
6. Європейська інтеграція України: динаміка громадської думки [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://dif.org.ua/article/evropeyska-integratsiya-ukraini-dinamika-gromadskoi-dumki>
7. Громадська організація «Нова країна» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://novakraina.org/menu/reforms>
8. Якою має бути повоєнна економіка України [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://ua.interfax.com.ua/news/video/856190.html>
9. Моя країна — не руїна: як створити ефективний компенсаційний механізм для відновлення України? [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://uifuture.org/publications/moya-krayina-ne-ruyina-yak-stvoryty-efektyvnyj-kompensaczijnyj-mehanizm-dlya-vidnovlennya-ukrayiny/>
10. Стратегія економіки воєнного часу. [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://uifuture.org/publications/strategiya-ekonomiky-voyennogo-chasu/#more-10084>